

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

60. An per generalem votorum commutationem factas virtute Iubilaei, aut Bullae possit Confessarius, transacto postea tempore Iubilaei, vel Bullae, illa commutare? Et docetur, quod per absolutionem ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

signato in eo, ita ut eo tempore transacto, fieri nequeant, at his factis in illo tempore consequens Iubilæum comparat privilegium, ut absolatur ab omnibus referatis, & in quibusdam secum dispenseretur, & ut commutentur ei vota, usque ad Iubilæi tempus emissa. Quod utique privilegium temporis certo adstrictum non est, ut constat ex ipsius tenore, qui ubi prius opera faciendâ temporis alligavit descendens ad privilegia concessa, sic ait absque vlla temporis limitatione. Concedimus ut possint hac vice tantum idoneos presbyteros approbatos, eligere, qui eorum Confessionibus diligenter auditis, licite valeant ipsos absolueret, &c. nec non & vota commutare, &c. Sicut si Pontifex eroganti certo de elemosynâ, concedat privilegium aliquod, erogatio elemosynæ alligatur temporis, non autem privilegium. Et confirmatur, quia in Bulla Cruciatæ expressè Pontifex finito anno, cessare omnia eius privilegia, itaque cum in Iubilæo hoc non exprimat, apparet non velle illa cessare.

Ex his patet responsio ad argumentum Bonacini, & aliorum. Nam dicimus, Sacerdotem etiam transacto Iubilæo, habere iurisdictionem, & potestatem commutandi vota illius penitentis, qui Iubilæum consequens est, nam privilegium commutandi talia vota non erat alligatum temporis, sicuti alia opera ad consequendum supradictum Iubilæum. Et ita hanc sententiam præter doctores citatos novissimè amplectus est Leonardus Lessi, in ultima editione operis sui de Iubilæo de iust. & iure, lib. 2. c. 40. dub. 16. n. 109.

RESOL. LIX.

An si tempore Iubilæi quis noluit petere commutationem votorum, possit postea, transacto Iubilæo, illam petere? Ex quo inferitur, quod quando tempore Iubilæi quis obtinuit a Confessario generalem commutationem, & dispensationem circa vota, (imo quando nulla facta est a Confessario electo commutatio) censetur sublatâ reservatio votorum oblatorum, & sic illa, transacto Iubilæo, possunt commutari à quocumque Confessario, si penitens verè lucratus est Iubilæum. Ex part. 5. tract. 12. Ref. 40.

A Firmatiam sententiam alibi docui cum Sanchez & aliis, & nunc iterum docco cum Laurentio Portel in dubiis Regular. ver. Indulgentia pro Iubilæo, num. 18. ubi sic ait. Qui tempore Iubilæi habebat votum, & noluit pro tunc illud sibi commutari, potest nihilominus transacto Iubilæo petere illius voti commutationem eamque dare potest quilibet Confessor. Nam concessio illa sibi facta in Iubilæo pro commutandis votis, & hoc privilegium non est alligatum temporis, quo durat Iubilæum, sed potest eo vi eo tempore transacto (non sic verò potest vi licentia ut absolatur à reservatis nisi de oblatis Iubilæo finito.) Iam enim penitens per confessionem factam tempore Iubilæi acquisivit ius ad hoc privilegium, & ut postea postea dictum votum commutaret, ita ille, & post illum novissimè Angelus Bossius de Iubilæo, sect. 2. c. 47.

Hic a fortiori inferitur contra Suarez de Relig. tom. 2. lib. 6. c. 16. num. 4. Filliucium tom. 1. tract. 8. cap. 10. num. 2. 9. Layman lib. 5. tract. 7. c. 8. num. 9. Lauorium de Iubilæo p. 1. c. 14. n. 94. Pollachum de Iubilæo, sect. 42. num. 69. & alios quando tempore Iubilæi quis obtinuit a Confessario generalem commutationem & dispensationem circa vota, censetur sublatâ reservatio votorum oblatorum, & sic illa transacto Iubilæo possunt commutari à quocumque Confessario. Ita tenet Sanchez de matrim. lib. 8. disp. 15. num. 16. & in summa, Tom. I V.

tom. 1. lib. 4. cap. 54. num. 37. Sanctarell. de Iubil. cap. 8. dub. 3. Leo de Iubilæo, part. 2. num. 201. & Bossius ubi supra, cas. 44.

Imò ego puto etiam quòd quando intra tempus in Iubilæo præscriptum nulla facta est à Confessario electo commutatio vel dispensatio generalis votorum, sed aut nulla vota penitentis sunt commutata, vel ea sola in specie quæ ab eodem penitente fuerunt. Confessario detecta vota oblata possint tempore Iubilæi elapso ab alio Confessario commutari, si penitens verè lucratus est Iubilæum. Ita Zerola de Iubilæo lib. 2. cap. 12. dub. 10. Henriquez lib. 7. cap. 11. num. 4. Sanchez de matrim. ubi supra, num. 17. & in summa, num. 39. Fernandez in medulla, part. 1. cap. 7. §. 8. num. 6. Sanctarellus de Iubilæo, cap. 11. dub. 1. Leo loco citato, num. 200. & alij, quicquid contrarium etiam probabiliter asserat Suarez, Filliucius, Layman, Pollachus, & Lauorius locis citatis.

RESOL. LX.

An per generalem votorum commutationem factam in virtute Iubilæi aut Bullæ possit Confessorius transacto postea tempore Iubilæi, vel Bullæ, illa commutare? Et docetur, quod per absolutionem generalem datam in confessione vigore Iubilæi, vel Cruciatæ a censuris reservatis, & dispensatione in irregularitatibus, & absolutione à peccatis oblitis reservatis, non est dubitandum manere penitentem absolutum a censuris, & dispensationem in irregularitatibus; & quod peccata oblata reservata possunt transacto Iubilæo & Cruciatâ, confiteri, & absolvi à quocumque Confessario ab Ordinario approbato. Et deducitur, quod potest Confessorius intra tempus Iubilæi dicere penitenti commutatum votum in illam rem, aut res, quam, aut quas tibi designabo post tres, aut quatuor hebdomadas post transactum Iubilæum. Item potest Confessorius eligere commutationem votorum in rem illam, quam talis, aut talis indicaverit prudenter sustinendam. Ex p. 10. tr. 14. & Misc. 4. Ref. 30. aliàs 28.

Negative respondet Texeda in Theol. mor. 10. 2. lib. 3. tract. 3. §. 4. controu. 10. n. 91. Primò, quia ad rationem commutationis Voti, requiritur necessariò ut expresse cognoscatur Votum à Vouente emissum, & cuius qualitas sit: sicuti ad rationem dispensationis requiritur necessariò, quod causa dispensationis cognoscatur à Dispensante. Secundo, quia ex vi illius generalis commutationis, vigore Iubilæi a Confessario factæ, vel Penitens manet absolutus ab obligatione Voti reservati vel non; Si dicas secundum, iam illa commutatio generalis nihil operata est, nec ablata fuit ab illo Voto reservatio: si Primum, ergo iam potest fieri Votorum commutatio, ab que cognitione expressa illorum; quod repugnat rationi commutationis: Insuper etiam sequitur, quod cum Votum reservatum iam immutatum sit, ita ut Vouens illud frangens non sit Voti reus, ut vult Sanchez, siquidem non tenetur illud exequi circa aliam materiam subrogatam, cum adhuc in illo tempore non sit signata.

Imò sequitur ex sententia modernorum, quod quis sit obstrictus Voto reservato, & quod non teneatur illud implere; quod est fallum, & contra ius naturale. Probat, quia per generalem illam commutationem, non fuit ablata obligatio voti, cum non fuerit alia materia subrogata; per commutationem enim veram non tollitur absolute voti obligatio, sed transfertur in aliam, ut ex dictis constat; ergo, cum obligatio illa voti reservati non sit in alteram translata, quia nulla fuit subrogata materia, manet re vera Votum, & eius obligatio, & tamen qui eo est obstrictus, non

Sup. contra- ro in hoc §. lege doct. Ref. præcedentis.

Sup. hoc in Ref. præcedente §. Hinc.

non tenetur illud seruare, cum sit commutatum, vt supponimus.

3. Obiiciunt Aduersarij; prædicta Vota referuata tempore habili sunt commutata, & solum superest declaratio circa materiam subrogandam, ergo transacto Iubilæi tempore, possunt commutari Vota ante illud emissa, etiam si referuata sunt; nec tunc commutata dummodò præcesserit illa generalis commutatio. Respondetur Primo; hoc argumentum minus inficiare vim rationis nostræ, quæ eontrà illud est. Secundo respondetur; quod quamuis illa generalis commutatio sit facta tempore habili, est tamen instructuosa, nec aliquid operatur; quia deficit in Confessario commutante Voti cognitio expressa, & eius materia. Nec est simile de absolutione generali à Censuris referuatis, & de Dispensatione in Irregularitatibus, ac de commutatione Votorum, vt malè opinantur præfati Moderni: nam

Sup. hæc est supra in to. 5. tr. 1. Resol. 188. & si placet, lege doct. aliarum Resol. eius not. & signanter in §. 2. Resol. 3. annot. seq. Et pro obliuione in confessione contentis in hoc textu magis late sup. in tr. 3. Ref. 52. & in tom. 1. tr. 5. Ref. 26. & 39. §. Nota etiam, in fin.

Censura, etiam si annexa sit casibus referuatis, cum non exposcat sui ipsius cognitionem, tollitur directè per absolutionem generalem, etiam si ablata sit, & absit malitia, & etiam Irregularitas, etiam si ablata sit; censentur etiam dispensata, quia Absoluens generaliter intendit etiam in illis dispensare, quatenus ipse potest, quod sufficit, quamuis illarum non habeat cognitionem. Casus etiam referuati etsi in Confessione sint obliti, dummodò Confessario sit circa illos concessa facultas, remittuntur in Confessione (vt dicemus eontrà Suarez *quæst. seq.*) saltem indirectè, ac si essent ibi detecti, cum onere tamen, & obligatione illos confitendi, dum in memoriam venerint, & opportunitas occurrerit, à quibus potest quilibet Confessor expositus ab Ordinario absoluerè, eò quod per priorem absolutionem fuit ab eis ablata referuatio: In Votis autem commutandis aliter contingit propter explicatam cognitionem eorum, quæ in Commutante necessaria sunt; nam quomodò potest Commutans Votum pro materia promissa subrogare aliam, nisi Votum cognoscat, & qualitatem eius? Hucusque Texeda, qui contrariam sententiam, pro qua adducit Henriquez, Sanchez, & Suarez, falsam vocat.

4. Sed iste Auctor, vt verum fatear, licet alioquin sit Vir doctus, tamen in censurandis Auctorum opinionibus aliquando nimis, & parum modèstè se gerit. Idèd ego puto sententiam affirmatiuam esse satis probabilem, quam ego olim docui, & me citato docet hebdomadarum, cap. 11. num. 8. cui adde amicissimum, & doctum Patrem Georgium Gobat de *Duplici Iubilæo*, cap. 39. *quæst. 107. num. 305.* vbi hæc ait: Potest verò commutatio Voti intrà tempus Iubilæi ita fieri, vt tamen tunc non fiat actualis subrogatio in locum materia Voto promissa; nam potest Confessarius dicere

Decisi in Resol. & §. nouissimè Pater Quintanaduena de Iubilæo duarum hebdomadarum, cap. 11. num. 8.

Sup. hoc lege sup. in tr. 3. doct. Resol. 74. & hic inf. ex Ref. 63. §. 4. vlt. Sup. hoc ex doct. Ref. & §. not. præterita.

Pœnitenti. Ex hunc commuto tuum Votum in illam rem, aut res, quam, aut quas tibi designabo post tres, aut quatuor hebdomadas. Sic docet Sanchez *cap. 54. num. 31.* Rodriguez, & alij. Probo hoc inde, quia posset Confessarius post decem annos designare illas res etiam si tempore Iubilæi nil audisset de tuo Voto; quare magis si ei illud exposuisti? Imò potest Confessarius dicere: Commuto tuum Votum in rem illam, quam talis, aut talis vir doctus à te consultus iudicauerit prudenter sustinendam. Ita Lessius, Ratio est, quia ille, qui præcisè substituet aliam rem, non exercebit vllum actum Iurisdictionis: ergo ei poterit dari potestas sustinendi. Ita ille, & iterum ego.

RESOL. LXI.

Quis absolutus fuit virtute Iubilæi, quod postea non

lucratu est, quarum, an peccata oblita referuata possint postea cuiuscumque Confessario confiteri?

Et notatur, quod si aliquis confiteatur animo lucrandi Iubilæum, & absoluitur ab excommunicatione & peccatis referuatis, sed postea illud non lucratur, referuationem, & excommunicationem illam iterum non redire. Idem dicendum est de votis commutatis. Et deciditur, quod Confessarius non potest absoluerè à casibus referuatis, imò nec à censuris ea conditione, vt pœnitens Iubilæum lucratur. Et an prædictus absolutus à casibus, & censuris modo, quo supra, si postea mutet voluntatem, & non lucratur Iubilæum, peccet mortaliter? Ex p. 3. tract. 2. Rel. 144. alias 145.

§. 1. Probabiliter negatiuam sententiam docet Suarez in 3. p. tom. 4. disp. 31. scilicet 4. num. 23. Ar ego magis probabiliter contrariam puto cum Sanchez *de matrimon. tom. 2. lib. 8. disp. 15. n. 21.* & in *sum. tom. 1. lib. 4. c. 54. n. 45.* Portel. in *addit. ad dubia Regul. Iubilæum num. 19.* & aliis, quia cum valida sit illa confessio, Confessarius ab omnibus peccatis, tum directè expositis, tum indirectè ex obliuione omissis absoluit, & dum Confessarius absoluit, habet, & habere debet intentionem, quamcumque referuationem à pœnitente remouendi illum iuxta potestatem suæ extensionem absoluens & verè hac intentione cum absoluerè potest. Ergo, &c.

2. Notandum est etiam hæc obiter, quòd si aliquis confiteatur animo lucrandi Iubilæum, & absoluitur ab excommunicatione, & peccatis referuatis, sed postea illud non lucratur referuationem, & excommunicationem illam iterum non redire, quidquid in contrarium asserant Angles in *scribitur. par. 1. de confess. c. 2. art. 5. disse. 4.* Rodriq. in *Bull. Cruc. §. 2. n. 8.* & alij. Ratio est, quia non absolutus fuit ab excommunicatione ad reincidentiam, nihil enim in diplomate Iubilæi de hoc agitur, nec absolutio à referuatis data fuit ea conditione, vt pœnitens Iubilæum lucratur, verum sine vllò alio pacto, & obligatione absolutus fuit, sicque dicendum est de votis commutatis. Et ita hanc sententiam sustinent. Suarez in 3. part. tom. 4. disp. 31. scilicet 4. n. 5. & tom. 5. disp. 7. scilicet 5. n. 30. Filliucius *tom. 1. tr. 8. c. 10. n. 280.* Emmanuel Sa *ver. absolutio, n. 18.* Sanchez *de matrimon. lib. 8. cap. 54. n. 14.* Henricq. *lib. 6. c. 16. n. 6.* & *lib. 7. c. 11. num. 4.* Filliucius *tom. 1. tr. 8. cap. 10. num. 281.* Valquez in 3. part. tom. 2. q. 92. art. 7. *dub. 6. num. 5.* Molinæus in *summa, tom. 1. tract. 7. cap. 16. num. 39.*

3. Aduertant etiam Confessarij, quòd tempore Iubilæi non possunt absoluerè à casibus referuatis ea conditione, vt pœnitens Iubilæum lucratur; nam peccatorum absolutio absoluta esse debet, imò nec à censuris sub tali conditione, nisi ex Pontificis concessione absoluerè possunt. Ita Henriquez & Sa vbi supra, Sanctarellus in *summa loco citato, num. 49.* alij.

4. Sed inquit curiosus lector, an supradictus pœnitens absolutus à casibus & censuris modo quo supra, si postea mutet voluntatem, & non lucratur Iubilæum, peccet mortaliter, & aliqui affirmatiuè respondent. Ita Suarez *de Relig. tom. 2. lib. 2. cap. 6. n. 11.* Coriolan. *de cas. resp. par. 1. scilicet 3. art. 17.* existimantes hunc grauius peccare. Mihi placet opinio negatiua quia hic nihil promisit, neque Confessarius, nec ipsum Iubilæum vllam obligationem ei imposuit, neque ipse Pontifex: quamobrem illum Iubilæi lucrandi propositum habuisse satis est & sententiam mutans non peccat eò quòd nullis promissis, pacto, aut obligationi contraueniat. Deinde tale præceptum non apparet. Itaque sine maximo fundamento pœnitenti imponi non debet. Et ita hanc sententiam docent Sanctarellus *de Iubilæo, c. 22. dub. 4.* Naldus in *summa, ver. Indulgentia, num. 4.* Sanchez in *summa, tom. 1. lib. 4. cap. 54. num. 54.* Henriquez *lib. 8. cap. 16.*